

Ans Wallinga (MEd), docente Friese taal en cultuur aan OSG Singelland, het Drachtster Lyceum. Taken: het verzorgen van lessen Fries aan de onderbouw en Tweede Fase van havo en vwo.

a.wallinga@singelland.nl

Deze gespreksnotitie gaat over het vak Friese taal en cultuur (Fries) in het voortgezet onderwijs in Friesland en bevat puntsgewijs observaties uit zowel de onderbouw als de bovenbouw/Tweede fase. Verschillende collega docenten Fries hebben input gegeven.

- Wat gaat er goed

Er is een groep enthousiaste docenten en ondersteuners (o.a. Afûk, Cedin, Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid NHL Stenden, SLO, Vereniging Leraren Levende Talen, sectie Frysk) die het vak op dit moment dragen. Samenwerking is er zowel op de eigen school als op provinciaal niveau. Deze groep werkt hard en waar het kan samen om het vak naar een hoger peil te trekken.

- Imago van het vak

Het vak ondervindt (nog steeds) bij sommige besturen/scholenkoepels, decanen, leerlingen, ouders en docenten een negatief imago. De meerwaarde en noodzaak om tijd en energie in het vak te steken ontbreekt en wordt zelfs op sommige plekken zelfs tegengewerkt.

- De docent op school

De docenten Fries op de scholen vormen voor het overgrote deel éénpersoons secties. De inhoud en uitvoering van het vak is afhankelijk van één enthousiast persoon. Een docent Fries is niet alleen verantwoordelijk voor de lestaken, maar ook voor allerlei taken eromheen. Van een docent Fries wordt beduidend meer gevraagd dan van een andere talendocenten. Dat maakt het vak kwetsbaar.

- Bevoegde docenten

Het aantal bevoegde docenten is beperkt. Voor de toekomst is het noodzakelijk dat er meer studenten opgeleid worden tot docent Fries mede met het oog op Taalplan 2030.

- Regievoering

Er is een groot aantal ondersteuners van het schoolvak werkzaam. (Deze groep is misschien wel groter dan het aantal docenten voor de klas). Regie omtrent wie, doet, wat ontbreekt, met name met het oog op onderzoek en het maken van lesmateriaal. Een meer gestructureerde en vraaggestuurde aanpak zal de docenten op de scholen constructief helpen.

- Ambities Taalplan 2030

Er zijn zorgen over het halen van de ambities, zoals beschreven in Taalplan 2030. In hoeverre zullen de doelen behaald worden? Het vak behoeft in de breedte (po en vo) meer aansporing en het stellen van eisen vanuit rijk en provincie naar de scholenkoepels toe om werk te maken van het vak en een doorlopende leerlijn van 'pjut' tot promovendus qua aanbod van het vak te garanderen.